

[Miljøministeren]

gram inddrages i de årlige bloktilskudsforhandlinger mellem kommunerne og staten.

Hr. Ahlmann-Ohlsen var inde på brugerbetalingssystemet, og jeg tror egentlig ikke, at der er nogen grund til at trække yderligere dette problem frem. Det er nemlig hovedsigtet, som vedtaget i Folketinget, at det skal være forbrugeren, der skal betale for den forurening, der her forekommer.

Så var fru Marianne Jelved inde på principperne. Jeg er fuldstændig enig i, at det er væsentligt, at principperne bliver fastholdt. Det er også klart, at problemerne, der så yderligere blev trukket frem, er problemer, der skal klares i forhandlingerne i udvalget, men selvfølgelig også fra vores side over for de kommunale myndigheder. Hvordan vil overgangsordningen være? Hvordan klares den, spørger fru Marianne Jelved. Det er det, vi i øjeblikket er i gang med at forhandle med kommunerne om.

Jeg er godt klar over, at det er traditionen, at et lovgivningskompleks indeholder regler om klage. Det gælder også lovforslagene inden for forsyning af områder. De gældende regler i miljøbeskyttelsesloven indeholder også en klageadgang for retlige spørgsmål i forbindelse med betalingsvedtægter for spildevand. Men klageadgangen har i praksis vist sig ikke at være noget godt instrument til at regulere de udviklede og forskelligartede betalingsproblemer. I stedet indeholder lovforslaget betalingsregler efter en enkel og ensartet model, der er let at håndtere. Når der er udarbejdet nye betalingsvedtægter inden for lovens rammer, er der ikke brug for, at nogle centrale klagemyndigheder skal blande sig i udmøntningen i kroner og øre af lovens principper. Efter lovforslaget er kommunalbestyrelsens afgørelser og vedtagelser efter loven endelige.

Skulle en borger nu finde, at kommunalbestyrelsen ikke administrerer lovligt efter de almindelige kommunalretlige lighedsprincipper, så vil sådanne spørgsmål selvfølgelig kunne indbringes for tilsynsrådene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om helårsbeboelsesret.

Af Glistrup (FP) m.fl.

(Fremsat 27/10 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Miljøministeren (Chr. Christensen):**

Det forslag til lov om helårsbeboelsesret, som vi nu skal behandle, angår navnlig forbudet mod helårsbeboelse i sommerhusområder.

Baggrunden for forbudet er den inddeling af landet i byzoner, sommerhusområder og landzoner, der er grundlaget for at varetage den fysiske planlægning.

Kommunernes og andre offentlige myndigheders planlægning er foretaget ud fra den forudsætning, at sommerhusområderne kun bebos i sommerhalvåret. Hvis denne forudsætning ændres i væsentligt omfang, vil det kunne medføre store økonomiske problemer, navnlig for kommunerne. Der er også hensyn at tage til de mange sommerhusejere, der kun ønsker at benytte sommerhuset som fritidsbolig. Kommer der et større antal helårsbeboere i et sommerhusområde, er der betydelig risiko for, at områdets kvaliteter som sommerhusområde forsvinder.

Jeg kan derfor ikke på det foreliggende grundlag gå ind for en ophævelse af forbudet mod helårsbeboelse i sommerhusområder.

På den anden side er det klart, at menneskelige hensyn kan tale for, at der skal kunne gives en tilladelse til helårsbeboelse til personer, som har et særligt behov herfor.

Efter den ændring af sommerhusloven, der gennemførtes i 1983, er der mulighed for at opnå dispensation i særlige tilfælde. Det er kommunerne, der kan dispensere, men deres afgørelse kan påklages til Miljøankenævnet. Reglerne er – i overensstemmelse med forudsæt-

[Miljøministeren]

ningerne for lovændringen – blevet administreret meget restriktivt, og der kan derfor være grund til at overveje, om det er muligt at foretage visse lempelser. Specielt for så vidt angår pensionisterne, kan der være særlige grunde til at overveje lempelser.

Jeg har bl.a. på denne baggrund bedt en arbejdsgruppe i Planstyrelsens regi vurdere behovet for og konsekvenserne af, at der i videre omfang blev meddelt tilladelse til pensionister til at helårsbebo deres sommerhus. Gruppen skal afgive sin rapport inden udgangen af i år, og jeg vil herefter fremsende den til orientering til Miljø- og Planlægningsudvalget.

Jeg kan som tidligere nævnt ikke på det foreliggende grundlag gå ind for en ophævelse af forbudet mod helårsbeboelse i sommerhusområder. Derfor må jeg som sagt afvise det foreliggende lovforslag. Men jeg er også af den opfattelse, at der er grund til at vurdere, om der kan foretages visse lempelser i de gældende regler. Det kan efter mit skøn bedst ske på grundlag af den arbejdsgruppes rapport, jeg lige omtalte, og som kommer inden årets udgang.

Pia Gjellerup (S):

Fremskridtspartiets lovforslag er som mange initiativer, for ikke at sige de fleste, fra den kant af en sådan karakter og et sådant indhold, at det ikke ligefrem angler efter en seriøs behandling her i salen eller for den sags skyld andre steder.

Forslagets meget bramfri og skråsikre bemærkninger fjerner ikke på nogen måde forslagens totale ignorering af konsekvenserne ved forslagens gennemførelse, tværtimod. Der gives i bemærkningerne et væld af eksempler på, hvad det er, der efter alle andres end Fremskridtspartiets mening gør det aldeles uacceptabelt for kommuner med sommerhusområder at se et sådant generelt forslag vedtaget. Og det er jo vel at mærke ikke kommunerne, forstået som de store spøgelser, som Fremskridtspartiet vil gøre dem til; det er de enkelte borgere, der vil blive generet ved en helt utilsigtet benyttelse af sommerhuse i kommunen, en benyttelse, der vil belaste de enkelte borgere både økonomisk og miljømæssigt. Men alle argumenter tilbagevises i bemærkningerne med, at de »ikke er fem flade øre værd«. Med en så flot håndbevægelse foreslås det at sælge store danske naturressourcer for mindre end »fem flade øre«.

Forslaget skal tilsyneladende alene tjene til at kunne buldre uden ansvar over for virkeligheden. Den virkelighed løber man an på at den øvrige del af Folketinget tager sig af, og det gør vi så.

Socialdemokratiet afviser forslaget.

Lis Aaltonen (KF):

I april-maj tilkendegav den miljøpolitiske ordfører, hr. Ahlmann-Ohlsen, offentligt på Det Konservative Folkepartis vegne synspunktet om, at Folketinget burde lempe reglerne om helårsbeboelse, så ældre mennesker får lov til at bo i deres egne sommerhuse hele året.

Dette gav omgående mange tilkendegivelser fra kommunerne, dels om alle de problemer, en lempelse af reglerne ville betyde lokalt, dels med hensyn til den fysiske planlægning og de mange vanskeligheder, kommunernes sociale forpligtelser over for pensionisterne vil give. Men der kom også enormt mange reaktioner, der tilkendegav stor sympati for den konservative tankegang om, at pensionisterne bør have adgang til at bruge deres egne sommerhuse hele året i de mange aktive år, de fleste pensionister heldigvis har i dag.

Fra konservativ side har vi lagt op til en fordomsfri drøftelse af de nødvendige lempelser i lovgivningen; derfor hilste vi det meget velkomment, da miljøministeren på denne baggrund bad en arbejdsgruppe i Planstyrelsens regi med repræsentanter for Kommunernes Landsforening og Hovedstadsrådet om at vurdere behovet for og konsekvenserne af, at der i videre omfang bliver meddelt tilladelse til, at pensionister kan helårsbebo deres sommerhuse.

Som ministeren har tilkendegivet, vil der inden årets udgang foreligge en rapport, som vi kan tage stilling ud fra, så vi kan løse de problemer, der nu engang skal løses for at give pensionisterne denne gode mulighed for efter eget valg at udnytte deres sommerhuse, når det passer dem.

Efter min opfattelse vil det være alle tiders mulighed for at gøre noget positivt for de ældre.

Da CD's ordfører i sagen er forhindret i at være til stede, skal jeg på CD's vegne udtale, at CD kan tilslutte sig det her fremførte.

Leif Hermann (SF):

Fru Pia Gjellerup sagde, at dette lovforslag med den måde, Fremskridtspartiet har formuleret det på – det betegner sig sjovt nok som lovforslag – ikke ligefrem angler efter at blive taget alvorligt, og det synes jeg man kan tilslutte sig. Det, der vel er meningen fra Fremskridtspartiets side, er, at alle skal kunne have lov til at bo alle steder, uden at der er nogen, der kommer og griber ind, hvis det vel at mærke er offentlig-retlige forskrifter, der hindrer det. Hvis det er således, at udstykkeren af et sommerhusområde har pålagt præcis det, der står i sommerhuslovens § 7, er der åbenbart ikke noget til hinder for at følge det. Det vil sige, at, om jeg så må sige, den døde hånds magt – hvis det er det, der er tale om – kan række langt ind i pensionisternes rækker. Nu er der formentlig ikke så forfærdelig mange af den slags servitutter, men det kunne dog tænkes, at de var der. Hvorfor skal de så ikke væk, hvis det endelig er det, det drejer sig om?

Men forslaget har alligevel krav på en seriøs behandling, fordi Fremskridtspartiet faktisk har ramt noget, som interesserer en hel del mennesker, navnlig, som også de foregående ordførere har fremhævet det, ganske mange pensionister. Nu er det imidlertid sådan, at by- og landzoneloven udgør fundamentet for den fysiske planlægning her i landet, og opdelingen i sommerhusområder, landzoner og byzoner kan vi såmænd nok på et eller andet tidspunkt diskutere, når vi har set, hvordan den fysiske planlægning har fungeret gennem en lang række år. Men det er vel nok for tidligt nu at tage fat på at lave et generelt opbrud i begrebet sommerhusområde. Der vil jeg ikke undlade at komme med et spark til miljøministeren. Det er lidt småhyklerisk af miljøministeren at komme her og stille sig op på by- og landzonelovens principper, når miljøministeren selv i foråret ved med til at ødelægge et af grundprincipperne, nemlig zonelovstillaelserne.

Et af problemerne, hvis man følger Fremskridtspartiets lovforslag, er, at vi får et ganske kraftigt stigende elforbrug, for en ganske betydelig del af de sommerhuse, der er opført inden for de sidste 20 år, er jo forsynet med elvarme. Har Fremskridtspartiet overvejet, hvad det vil sige, at der kommer et ganske betydeligt stigende elforbrug? Har Fremskridtspartiet – men det er måske en ønsket bivirkning af dette her –

overvejet, hvad det ville betyde for prisstigningerne på sommerhuse? For der står jo ikke noget om, at man ikke skal kunne sælge sit sommerhus for, om jeg så må sige, at få ældre mennesker ud i disse områder.

Der er ganske mange problemer ved det, bl.a. også nogle kapacitetsproblemer med eksempelvis vandforsyningen og kloakeringen i de områder, som jo ikke er dimensioneret til helårsbeboelse. Og hvis forslaget skal have mening, må det vel have mening også i den yderste konsekvens, nemlig at det udnyttes optimalt af de mennesker, der har mulighed for det.

Vi vil gerne se på spørgsmålet om, hvorvidt dispensationsbestemmelsen i sommerhuslovens § 7, stk. 2, administreres for stramt. Det vil vi meget gerne være med til at se på, men vi kan, nøjagtig sådan som Det Konservative Folkepartis ordfører har gjort det, tilslutte os ønsket om at se på det i lyset af Ferieboligudvalgets overvejelser, og de er jo oven i købet afsluttet, fordi det sidste møde har været afholdt, og så må vi forvente, at der meget hurtigt foreligger et resultat fra Miljø- og Planlægningsudvalget, som så kan holdes op imod Fremskridtspartiets forslag. Det at hjælpe ældre mennesker til at få en mere tålsom tilværelse end den, der ofte tilbydes dem i bymiljøerne, er vi skam bestemt ikke afvisende over for; vi skal bare vide, hvad vi gør, og det vil vi gerne være med til at bearbejde i udvalget.

Mejdahl (V):

Jeg må bedrøve Fremskridtspartiet med, at Venstre ikke kan være med til at lægge denne brik i Fremskridtspartiets pensionistpolitik på plads. Jeg har hermed sagt, at jeg på Venstres vegne må afvise forslaget i dets nuværende udformning. Jeg gør det, fordi forslaget er alt for unuanceret. Der står nemlig, at ingen offentlige myndigheder kan hindre en person i at bo i et hus, blot fordi beboelsen foregår på andre dage af året end tilladt i offentlige forskrifter.

Der mangler i allerhøjeste grad en konsekvensberegning og en afklaring af følgerne, for de er ikke uvæsentlige.

Men når det er sagt, skal jeg ikke undervurdere de gode intentioner, der er i forslaget. Venstre støtter dem endda. Daværende boligminister Thor Pedersen foreslog noget lignende i sommerens debat. Der er en ressource i vores sommerhuse, som formentlig kan udnyttes

[Mejdahl]

bedre, end den bliver udnyttet, både privatøkonomisk og samfundsøkonomisk.

Der er også det menneskelige aspekt i sagen. Nogle kan måske få en lysere hverdag ved at kunne bo i sommerhuset en større del af året, end den nugældende lov om sommerhuse og camping giver mulighed for. Derfor hilser jeg miljøministerens initiativ og positive holdning velkommen – initiativet til at få behovet og konsekvenserne belyst gennem en arbejdsgruppe i Planstyrelsens regi. Jeg håber på en hurtig reaktion.

Jeg vil allerede nu tilkendegive, at kommunerne efter Venstres opfattelse, når der på et tidspunkt skal ske en ændring i de gældende bestemmelser på området, skal have en afgørende indflydelse på lovens administration. Det hele kan måske løses ved, at man ændrer § 7 a, stk. 2, i lov om sommerhuse og camping, så kommunalbestyrelsen ikke kun i særlige tilfælde kan give lov til overnatning og ophold, men at kommunalbestyrelsen kort og godt kan give lov.

Selv om jeg afviser forslaget, som det er udformet, gør jeg det på en positiv måde, forstået sådan, at vi vil være med til at se på problemet for at finde en hensigtsmæssig løsning. Og kan vi nå det i indeværende samling, medvirker vi gerne til det.

Marianne Jelved (RV):

Det lyder til at blive en spændende debat. Jeg har i aviserne læst Venstres og De Konservatives tanker om at lukke op for pensionister i sommerhusområderne, og nu har jeg også hørt det fra Folketingets talerstol. Jeg er meget overrasket over at høre hr. Mejdahl med borgmestererfaringer udtale sig på den måde, som det skete her fra talerstolen.

Jeg må bekende, at jeg står med begge ben plantet i min kommunalpolitiske hverdag netop i disse problemer, og jeg kan oplyse Folketinget om, hvad der vil ske, hvis man lukker op for pensionister og siger: Værsgo at benytte jeres sommerhuse!

Hvad vil der ske i kommunerne? Jeg vil nævne ikke den, jeg bor i, men den, hvor jeg har sommerhus, og hvor jeg gerne vil bo, når jeg bliver pensionist. Der er 11.000 indbyggere og 20.000 sommerhuse. Man kan prøve at forestille sig, hvilke ældreomsorgsudgifter der ville blive i en sådan kommune, hvis man gjorde det,

der er blevet foreslået. Nu er det ikke lige det, der er til behandling nu, men jeg synes, at de ord, der blev sagt, gav stof til eftertanke.

Fremskridtspartiets forslag synes jeg egentlig ikke burde være et selvstændigt forslag; det hører ind under sommerhuslovgivningen, som blev revideret i 1983. Den lov giver fortsat mange problemer for kommuner og for familier – og det vidste Folketinget udmærket, da vi reviderede den lov – fordi der ikke er sammenhæng mellem folkeregisterloven, bistandsloven og sommerhusloven. Så var der den åbning, som miljøministeren også har været inde på – og jeg lyttede meget opmærksomt til det, der blev sagt – ved revisionen, at dispensationskompetencen nu lå hos kommunalbestyrelsen.

Jamen så er den måde, som denne dispensationskompetence bliver anvendt på, nok forskellig. I hvert fald er der jo stadig væk ankelighed, og det vil sige, at alle de dispensationer, som kommunalbestyrelserne giver – eller i hvert fald dem, jeg kender til – bliver anket. Og så er det meget vanskeligt at se, hvor kompetencen reelt ligger.

Jeg vil være meget åben over for at løse dette problem – også det, der har været sagt om pensionisterne – ved at overveje en ændring af § 7 a, stk. 2, hvor der står, at kommunen giver dispensationerne. Men det må være kommunen, der skal vurdere, hvilken kapacitet den har. Derfor skal man passe på ikke at sige, at alle pensionisterne kan få dispensation, for det giver nogle andre problemer, at man foregøbler dem det. Men betingelsen er selvfølgelig, at man bevarer det rekreative område som rekreativt område. Men det er ikke nemme diskussioner, vi skal igennem for at finde en løsning på dette problem, som også Det Radikale Venstre synes det er meget vigtigt at få løst.

Pia Dahl (FP):

Hvis jeg skal være helt ærlig – og det skal man jo – vil jeg sige, at det for mig faktisk er en komplet gåde, at Folketinget ikke for længst har vedtaget dette udmærkede forslag, som vi i Fremskridtspartiet har fremsat jævnligt i de seneste snart otte år.

For mig og for Fremskridtspartiet er det en selvfølge, at man frit kan benytte og disponere over det, som man ejer. Det skulle vel være en helt naturlig ting, og jeg vil tillade mig at gå ud fra, at langt den største del af befolkningen også mener det.

[Pia Dahl]

I det praktiske liv viser det sig da også, at størsteparten af sommerhusejere handler ud fra netop dette princip, også selv om de derved ifølge lovgivningen bliver gjort småkriminelle. Det er en dårlig lovgivning og en lovgivning, som ydermere har den hage ved sig, at virkelig lovlydige borgere, som de fleste ældre mennesker i det mindste er opdraget til at være, altså ikke – af bare skræk – har muligheden for frit at benytte det, som retteligen tilhører dem.

Jeg kommer uvægerlig til at forestille mig en gammel Clara Pontoppidan med rystende, små hænder og lille bitte stemme sige: »Jamen det må vi jo ikke, lille far.« Jeg synes faktisk, det ville være rart, hvis vores pensionister for fremtiden kunne spares for den slags overvejelser og få fuld glæde af det, som de måske i et langt liv har været på vand og brød for at kunne klare at betale.

Det er mig magtpåliggende at understrege det, der står i bemærkningerne til forslaget om den kommunale service. Dette forslag pålægger nemlig ikke kommunerne at sørge for, at der er fuldt blus på vejene, at der er asfalt på vejene, at der bliver lagt varme, vand og gas ind, at der bliver ryddet sne, at man har offentlige transportmidler til sin rådighed, og at der bliver kloakeret. Disse mangler, hvis man kan tale om det – jeg tror, man er lidt forkælet, når man taler om, at det er en mangel ikke at have en asfalteret vej – er det ganske overladt til den enkelte sommerhusejer at vurdere om han vil acceptere at leve med.

Jeg vil gerne sige til fru Marianne Jelved, at jeg udmærket kan se problemerne med plejehjem for de ældre osv., men jeg må samtidig sige, at jeg synes, det er kedeligt, som jeg har set eksempler på, hvordan man går i den modsatte grøft, f.eks. i Græsted-Gilleleje Kommune, hvor man, fordi der er bygget af Dansk Folkeferie, pålægger en hel sommerhustystkning at lade foretage kloakering. Det gør man på den måde, at man på forhånd opkræver 40.000 kr. af hver enkelt sommerhusejer for at få kloakeret, og dermed har man finansieret kloakeringen. Der boede mange pensionister i det område, men det gør der ikke mere, fordi kun én på hver vej havde råd til at blive boende; de andre følte – for at sige det lidt kætt – at de skulle tørre sig bagi med hundredkronesedler. Det ved jeg ikke om fru Marianne Jelved synes er rimeligt.

Jeg må som afsluttende bemærkning sige, at jeg synes, det er et virkelig sympatisk lovforslag, Fremskridtspartiet her har genfremsat, og skal varmt anbefale det til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Fru Marianne Jelved nævnte nogle af de problemer, der er forbundet med en bestemmelse som den, vi nu taler om. Jeg kan godt se problemerne, men jeg kan også se mulighederne og perspektiverne. Jeg vil gerne sætte en tyk streg under det, jeg sagde før, nemlig at det er Venstres opfattelse, at kommunerne skal have en afgørende indflydelse på den ændring, der skal ske, og på den administration af loven, som skal foregå, hvis vi ændrer reglerne. Der skal altså ske en lokal vurdering og en lokal medbestemmelse. Ud fra de forudsætninger er der nogle perspektiver i det, som jeg synes vi skal have undersøgt.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Fru Pia Dahls sidste beretning om de 40.000 kr. pr. husstand, som opkræves i forbindelse med kloakering af sommerhusområder, bringer mig lidt i tvivl om, hvorvidt Fremskridtspartiet i grunden er tilhænger af den brugerbetaling, Fremskridtspartiet talte om, da vi behandlede det forrige forslag på dagsordenen.

Men det, der især får mig herop, er det argument, som fru Pia Dahl læner sig op ad, og som hr. Glistrup jo har skrevet om i bemærkningerne: man må finde sig i, at der kun er de faciliteter i området, som der nu engang er.

Jeg går ud fra, at forslaget sigter på, at man skal kunne have folkeregisteradresse i et sommerhusområde, hvis man flytter derud, og så kan man jo ikke bare sige – medmindre man altså vil gøre disse mennesker til andenrangsmennesker – at de må finde sig i, at det er, som det er. Hvordan med ambulancetransport, hvordan med hjemmehjælp osv., de ting, som er enhvers ret i dette land, fordi lovgivningen også gælder for sommerhusområder?

Det er vel næppe tanken, at Fremskridtspartiet vil skrive i bistandsloven: »Denne lov gælder ikke for pensionister i sommerhusområder.« Det er vel næppe tanken, at den sygehjælp, som pensionister har krav på, skal und-

[Leif Hermann]

tages for så vidt angår de pensionister, der bor i sommerhusområder. Det er lige præcis den problemstilling, nogle af os har fremhævet, og som hr. Glistrup tror han kommer over ved de bemærkninger, der er skrevet til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg skal ikke tage stilling til, om det er rimeligt, at en kommune kloakerer i sommerhusområdet – det kan der være mange gode grunde til – for det er ikke det, der er det centrale i sagen. Det centrale i sagen er det, hr. Leif Hermann sagde, nemlig at man ikke kan skrive under på en håndfæstning som pensionist, når man flytter ind i sit sommerhus, og sige: fra dags dato behøver jeg ikke at få asfalteret eller lys på vejen eller hjælp i en eller anden form fra kommunen. Det er uladsiggorligt, og derfor er der ikke rimelig alvor bag ved Fremskridtspartiets forslag, og derfor kan jeg ikke gå ind for at behandle det på den måde. Jeg vil gerne være med til at revidere sommerhusloven, men det er bare en anden sag og et andet grundlag.

(Kort bemærkning).

Pia Dahl (FP):

Jeg vil gerne sige at Fremskridtspartiet naturligtvis går ind for brugerbetaling, men vi går ikke ind for tvang til at lade sit eventuelle sommerhus kloakere og oven i købet at skulle betale det på forhånd, således at kommunen og ikke mindst Dansk Folkeferie f.eks. har stor fornøjelse af det.

Kristian R. Kristensen (KRF):

Jeg deler fru Marianne Jelveds betænkelighed med hensyn til kommunale forpligtelser, der følger med, hvis man giver mulighed for fast beboelse i sommerhusområderne. Det er selvfølgelig værst for de små kommuner, som det jo mange gange er, for de har det dobbelte, tredobbelte eller mere i indbyggertal visse dele af året, og hvis de skal påtage sig de sociale forpligtelser over for de mennesker, der kunne ønske at bo der hele året, bliver det jo en hel anden form for kommune. Derfor er det nok også rigtigst, at disse kommuner træffer den beslutning, at de ikke kan have nogen boende på alle tider af året.

Det er klart, at man skal have mulighed for at benytte sit sommerhus også om vinteren, men ikke som fast bolig. Man har jo også, som miljøministeren nævnte, et hensyn at tage til de mennesker, som har anskaffet sig en fritidsbolig og ønsker at være der i deres fritid; det kan jo godt virke lidt mærkeligt, hvis resten af området bliver betragtet som helårsbeboelse. Derfor kan vi i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt gå ind for Fremskridtspartiets forslag. Vi vil gerne overveje ændringer af sommerhusloven, se på dette forslag i udvalget, men det skal være under helt andre former og betingelser.

Jørgen Tved (FK):

Jeg tror, det snart er på tide, at man fremsætter et forslag her i Tinget om, at møder, der varer længere end til kl. 16, afholdes i et af udvalgsværelserne. Det virker fuldkommen båret, at vi skal fare op og ned fra en talerstol; vi kunne jo faktisk sidde rundt om bordet og få afklaret disse problemer.

Jeg skal sige ganske kort, at Fælles Kurs under ingen omstændigheder kan støtte dette forslag fra Fremskridtspartiet, for det er et dårligt forslag.

Men når det er sagt, skal man vel tilføje, at også blind høne kan finde et korn, og der ligger nogle enkelte ting i det, som vi godt kunne tænke os at få ændret, men det har ministeren jo faktisk allerede sagt at han og andre også er indstillet på. Vi betragter ikke disse ændringer som noget, der bare skal ske af hensyn til pensionister; vi kunne f.eks. også godt tænke os, at den periode, i hvilken man må benytte sommerhuset, blev ændret. Det kan jo være ganske fortrinligt vejr i begyndelsen af oktober, og det kan være ganske udmærket vejr i slutningen af marts, og hvis renovationsforhold og andre ting er i orden, hvorfor skulle det så ikke være muligt at bo i sit sommerhus?

Hvis der kunne gennemføres lempelser af nogle regler, som vi synes er ret stive, og som jeg i hvert fald har erfaret ofte bliver administreret meget stift, synes vi, der var kommet noget meget godt ud af denne historie.

Endelig vil jeg sige, at sommerhusejere også kan være en belastning for en kommune. I et af områderne i Nordsjælland – nærmere betegnet omkring Asserbo – ved jeg, at de i flere år har forsinket en nødvendig kloakering til skade for de fastboende med henvisning til de økonomi-

[Jørgen Tved]

ske omkostninger, men altså uden hensyn til de miljømæssige konsekvenser, det har også for de fastboende. Naturligvis betyder det specielle forhold, at man må forlange kloakering, noget, og her bliver netop sommerhusejerne en belastning for kommunen.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Jeg vil blot sige til hr. Jørgen Tved, der altid har disse trivielle betragtninger om, hvordan hr. Jørgen Tved mener folkestyret skal fungere, at når disse behandlinger også sent på aftenen foregår i folketings salen, hænger det sammen med det faktum, at der er højtalerforbindelse til samtlige kontorer i bygningen, og selv om hr. Jørgen Tved ikke er klar over det, kunne der altså være nogle, der lyttede også selv til hr. Jørgen Tveds udtalelser, uden at han kunne se dem. Det er det ene forhold.

Det andet forhold er, at journalister på samme måde følger debatten uden for salen. Men hvis nu hr. Jørgen Tved virkelig kom med nogle guldkorn, skulle landets parlament jo også have lov til at høre det, og hvis vi sad i et lille lokale, ville det ikke være muligt for hele landets parlament at samles og høre på hr. Jørgen Tved. Nu har hr. Jørgen Tved været her i 2 måneder, og derfor skal det siges, at dette parlamentsrum er et ganske velegnet sted at føre folketrets debatter i. Det mener jeg vi skal fastholde, og det håber jeg at også hr. Jørgen Tved vil vænne sig til.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg må gøre opmærksom på, at vi debatterer lovforslag nr. L 32 under denne forhandling, og det gør vi fremdeles, også når jeg giver hr. Jørgen Tved ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jørgen Tved (FK):

Så skal jeg blot sige til den konservative ordfører, at journalisterne har inviteret til, jeg havde nær sagt spisning og druk nede i Snapstinget, og det er måske årsagen til, at der er så få til stede her i salen – også journalister.

Kirsten Madsen (FP):

Dette her har jeg aldrig prøvet før, men én gang skal jo være den første. De mange positive

tilkendegivelser glæder os, og jeg skal prøve at få samlet det meste af det op.

Ministeren så positivt på eventuelt at give dispensation, men kunne ikke gå ind for forslaget i den foreliggende form. Men alene det, at ministeren vil se på eventuelle lempelser og dispensationer, må vi da sige tak for.

Fru Lis Aaltonen fra De Konservative mener også, det vil være en god idé at lempe reglerne for sommerhusbeboelser, og har stor sympati for pensionisternes mulighed og vil gå ind i en fordomsfri drøftelse. Det må vi da sige utrolig mange tak for; vi er glade for, at der i hvert fald er en positiv indstilling.

Fru Lis Aaltonen nævnte, at Centrum-De-mokraterne kunne tilslutte sig det fremførte. Det må vi også være glade for.

SF tager det ikke alvorligt. Det er jo sørgeligt, for det er faktisk ret alvorligt for pensionister at spille deres alderdom inde i byerne, og jeg synes egentlig, det var interessant at få at vide, at man regnede med, de ville have sommerhusene som en fast bolig. Det har aldrig været og er ikke ideen i dette forslag. Ideen er, at man som pensionist uden at gøre noget ulovligt skal have lov til at bruge sine sidste år på at opholde sig i sin sommerbebyggelse, men de beholder da deres faste bolig. Det er ikke meningen, at de kommer til at belaste kommunen med de ting, der hører ind under en folkeregisteradresse; det er simpelt hen bare en udvidelse af opholdstilladelserne, vi ønsker. Det vil nok kunne ske ved dispensationer fra den nævnte § 7a, stk. 2.

Venstre afviste forslaget i dets nuværende form, og det er der jo ikke noget at gøre ved, men de lovede da, at de ville se positivt på eventuelle ændringer. De havde også den kommentar, at de syntes, det burde være muligt at henvise til § 7a, stk. 2, med dispensationer. Partiet ville se på problemerne og eventuelt i nuværende samling gå ind for en ændring, hvis forslaget kom i en anden form.

Det Radikale Venstre syntes, det var en spændende debat. Ja, det er det sandelig, for det er meget væsentligt for gamle mennesker at få mulighed for ikke at være buret inde i byer. Fru Marianne Jelled henviste til sin egen landsby med 11.000 indbyggere og 20.000 sommerhuse. Jamen forslaget handler jo ikke om at få disse mennesker ind under den bistandsordning, der er i kommunen, så de udgifter, fruhen henviser til, er ikke relevante ifølge vores for-

[Kirsten Madsen]

slag. Det er stadig væk bare et spørgsmål om, at man skal have lov til at opholde sig i sit eget hus, uden at det ligefrem er strafbart, men det betyder ikke, at man skal belaste kommunen – i hvert fald er det ikke intentionerne – med de bistandsydelse, som er normale for gamle mennesker, hverken sygehjælp eller andre underlige ting, for det hører til de pågældendes hjemstedskommune, hvor de er folkerestret.

Med hensyn til kloakering synes jeg, det er interessant, at vi lige har behandlet et forslag fra miljøministeren, der går ud på, at boligbidrag opkræves ens i alle kommuner, og at der ved en boligenhed forstås et parcelhus, et rækkehus, et stuehus, en landbrugsejendom, en etagebolig, en andelslejlighed, en ejerlejlighed og et sommerhus. Det vil sige, at kloakering ikke kan være det helt store problem, al den stund man ønsker at få gennemført ensartede regler, uanset om det drejer sig om sommerhuse eller huse til helårsbeboelse.

Hr. Leif Hermann sagde, at han forventede, det var folkerestretadressen, men det er ikke intentionerne, hr. Leif Hermann.

Hr. Kristian R. Kristensen fra Kristeligt Folkeparti mente, at kommunerne ville få for store udgifter, og kunne ikke for nærværende gå ind for vores lovforslag, men det må vi jo så håbe han kan senere.

Hr. Jørgen Tved mente, at vi havde fundet et korn, og at vi var blinde høner. Jeg er da glad for, at han mener, vi kan finde nogle gode korn, for det mener vi også selv. Og vi mener ikke, det er noget tilfældigt, som man bare kan sætte hen som ting, der ikke betyder så forfærdelig meget, for det er rent faktisk et spørgsmål om psykisk helse og dermed fysisk helse for ældre mennesker, som har slidt hele deres liv og nu tvinges til på grund af regler at blive inde i storbyen og få et dårligere helbred.

Det er stadig væk intentionen, at man har sin bopælsadresse, hvor man har haft den hele tiden, og at man bare får udvidet sin opholdstilladelse, så man kan tage frem og tilbage også om vinteren uden at være forbyrder.

Jeg håber, jeg har fået det alt sammen med, og hvis jeg ikke har, må jeg have en ekstra bemærkning. Stort set må vi sige tak for den positive opbakning, vi har fået i denne runde.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Ja, vi er jo nogle onde nogle, fru Kirsten Madsen, for når jeg stillede det spørgsmål om folkerestretadressen, hænger det lidt sammen med, hvad fru Kirsten Madsens partiformand, hr. Glistrup, har skrevet i bemærkningerne. Der står nemlig på side 3:

»Samfundsmæssigt vil lovforslagets vedtagelse selvsagt have den fordel, at den eksisterende bygningsmasse bliver bedre udnyttet.«

I det øjeblik man ikke bor i sin lejlighed eller sit hus inde i byen, men flytter ud i sit sommerhus, står der jo noget tomt det andet sted, så jeg ved ikke rigtig, hvori den bedre bygningsmasseudnyttelse ligger, hvis det ikke er således, at disse mennesker skal have adgang til at flytte ud med folkerestretadressen, der så også bliver flyttet. Det synes jeg nok fru Kirsten Madsen skylder os en forklaring på.

Lad mig så lige kort til sidst sige til hr. Jørgen Tved, at dette med, at vi har behandling af sådan noget på dette tidspunkt af aftenen, er såmænd ikke så usædvanligt. Vi har startet en forespørgselsdebat kl. halvto om natten, og der skal jo være offentlighed på, det kan der ikke være i et udvalgsværelse.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Nu har ordføreren for forslagsstillerne selv suppleret af hr. Leif Hermann lige illustreret, hvad det er, der er problemet med dette forslag; det er meget dårligt egnet til at danne baggrund for den debat, som mange godt har villet have på et helt andet grundlag, nemlig nogle menneskers mulighed for at bebo deres sommerhus hele året.

Ordføreren for forslagsstillerne pegede netop på, at der kunne være tale om pensionister, og der var såmænd ikke tale om helårsbeboelse, men kun beboelse dele af året spredt over hele året. Det er ikke det, man skriver i forslaget. Det er et forslag, som ikke er velegnet som grundlag for den generelle drøftelse, som vi i øvrigt ser frem til kommer, når der ligger et seriøst forarbejde til grund for det.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Jeg ved ikke, om jeg skal begynde med det sidste eller det første, eller om jeg kan tage det under ét. Jeg kan selvfølgelig tage fru Pia Gjel-

[Kirsten Madsen]

lerup sidst, for jeg synes bestemt, dette er et seriøst forslag, og jeg synes bestemt også, det er gennemarbejdet. Det er muligt, at det ikke er præciseret tilstrækkeligt til at blive opfattet rigtigt her i Folketinget med hensyn til, om det er en folkeregisteradresse eller det er en udvidelse af benyttelsen.

Den væsentligste intention er imidlertid, at man ikke gør noget ulovligt ved at benytte sin ejendom. Det er faktisk ikke intentionen i forslaget at få folkeregisteradressen flyttet ud til sommerhuset, sådan at man belaster kommunen med udgifter, f.eks. hvis der bor tunge patienter, plejepatienter og lign. Det er vel nok det, der har været en væsentlig argumentation mod forslaget her i dag: at man er nervøs for, at kommunernes budgetter ikke vil kunne holde, på grund af at der kommer tungt belastede ældre mennesker ud, men det er ikke det, der er intentionen.

Intentionen er, at ældre mennesker uden at være nervøse og uden at få depressioner over, at de nu har gjort noget, der var ulovligt, kunne få lov til at bo i deres sommerhus.

Det er muligt, at lovforslaget skal i udvalg og have ændret nogle konkrete ting for at kunne blive vedtaget.

Lis Aaltonen (KF):

Der har vist sig noget ganske væsentligt her i debatten i dag, nemlig at der er et klart flertal for at lempe sommerhusloven, og det går jeg også ud fra at Fremskridtspartiet vil. Uanset om det så bliver i den form, hvori det er fremsat her, eller det bliver i en anden form, må vi gå ud fra, at Fremskridtspartiet trods alt gerne vil være med. Vi afventer stadig væk den udvalgsrapport, som er på trapperne, og når den kommer, tager vi fat på arbejdet her i salen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Jeg synes bare, jeg ville sige tak for den velvillige indstilling fra fru Lis Aaltonen.

(Kort bemærkning).

Pia Dahl (FP):

Jeg vil gerne understrege, at vi i Fremskridtspartiet nu har arbejdet med dette forslag i otte år, og vi er glade for, at man trods alt i Folketinget er nået dertil, at man gerne vil arbejde med en lempelse af denne lov.

Det eneste, der bekymrer mig en lille smule, er, at man fra flere partiers side i valgkampen har brugt netop beboelsesretten i sommerhuse som valgflæsk, og alligevel vil man reelt ikke se positivt på Fremskridtspartiets forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg forslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 19. november 1987, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 20.50